

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Сучасна педагогіка», розглянутої та схваленої на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 14 від «30» серпня 2023 р.) та затвердженої на засіданні Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 4 від «31» серпня 2023 р.)

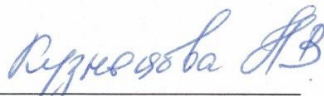
Розробники: Ягоднікова Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор;
Кузнєцова Неля Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Протокол № 15 від «01» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

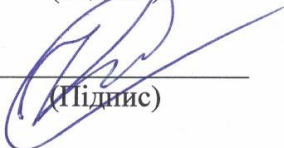

(Підпис)

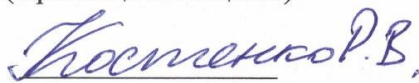

(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 5 годин – 150 змстових модулів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
			1-й
		Семестр	
			1-й
		Лекції	
			12 год.
		Практичні, семінарські	
			10 год.
		Самостійна робота	
	128 год.		
Форма підсумкового контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета опанування здобувачами вищої освіти педагогічною компетентністю необхідною для професійної діяльності в сфері освіти.

Завдання

- розуміння та усвідомлення сучасної парадигми національної освіти та перспектив розвитку загальної середньої освіти;
- розуміння і усвідомлювання необхідності інтеграції сучасних наукових досягнень у педагогічну практику;
- формування професійно компетентного, гуманістично зорієнтованого викладача закладу загальної середньої освіти, готовності до професійного самовдосконалення й саморозвитку, продуктивної педагогічної діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

- а) інтегральної компетентності - Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук та освітнього менеджменту.

б) загальних (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості індивідуальні особливості здобувачів освіти у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК 7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.

Кінцеві **програмні результати навчання**, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПРН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПРН 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПРН 5. Організовувати освітній процес на основі людиноцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати освітні, інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки, освітнього менеджменту та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

ПРН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/ педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ПРН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПРН 11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітнього менеджменту, освітніх, педагогічних наук.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико-методологічні, методичні та правові основи національної системи освіти;
- стан сучасної педагогічної думки в Україні і світі;
- особливості організації, реалізації і управління сучасним освітнім процесом;
- сутність, основні напрями і шляхи розвитку та виховання особистості;
- зміст, принципи та методику особистісно орієнтованого, інтерактивного навчання й виховання;
- сутність педагогічної діяльності;
- особливості організації педагогічної взаємодії;

вміти:

- аналізувати педагогічні явища та процеси, пояснювати їх сутність, аргументуючи власну точку зору з позиції науки;
- проектувати освітній простір;
- моделювати освітнє середовище,
- проектувати освітній процес, добирати доцільні форми і методи його організації та реалізації;
- визначати і сприяти формуванню індивідуальної траєкторії розвитку особистості учня;
- організовувати суб'єкт-суб'єкту взаємодію з учасниками освітнього процесу;
- приймати рішення, передбачувати результат, поєднувати завдання виховання і розвитку особистості з урахуванням її можливостей;
- застосовувати методи і засоби викладання для досягнення учнями найкращих успіхів;
- розробляти, презентувати освітні курси і освітні міні-проекти;
- аналізувати можливості особистісного професійного розвитку;
- надавати консультативну допомогу учасникам освітнього процесу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Науково-методологічні основи сучасної педагогіки

Тема 1. Предмет та основні категорії педагогіки

Поняття «педагогіка», сутність і генеза. Предмет і завдання сучасної педагогіки. Основні категорії педагогіки (освіта, навчання, виховання, розвиток, едукація). Система педагогічних наук: загальна педагогіка (загальні засади педагогіки, історія педагогіки, дидактика, теорія виховання, теорія управління навчально-виховним процесом), вікова педагогіка (пренатальна та перинатальна, дошкільна, шкільна, дорослих: професійно-технічної та

вищої освіти), корекційна або спеціальна педагогіка (сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, логопедія, олігофренопедагогіка, пенітенціарна педагогіка), галузеві педагогіки (військова, авіаційна, інженерна тощо), етнопедагогіка, сугестопедагогіка, педагогічна акмеологія, інші. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Методологія і методи педагогічних досліджень. Завдання педагогіки на сучасному етапі.

Тема 2. Актуальні проблеми сучасної педагогіки і освіти

Напрями розвитку сучасної педагогіки як науки. Інтеграція педагогічної науки і практики. Розвиток європейського та світового шкільництва та педагогічної думки. Традиційна та інноваційна педагогіка. Модернізація сучасної освіти. Освіта в умовах воєнного стану та післявоєнної. Проблема гуманізації, демократизації, варіативності, неперервності, доступності сучасної освіти та шляхи її розв'язання. Підготовка нового покоління вчителів. Компетентнісний підхід як основа сучасного освітнього процесу. Процес виховання в сучасній парадигмі освіти. Інклюзивна освіта. Академічна доброчесність. Проблеми безпеки сучасного освітнього процесу. Особливості організації і управління освітнім процесом в умовах воєнного стану.

Тема 3. Розвиток і виховання особистості

Співвідношення понять «індивід», «особистість», «індивідуальність». Структура особистості. Загальні та вікові закономірності, особливості індивідуального розвитку особистості.

Процес розвитку особистості. Різноманітні філософські течії про розвиток особистості. Роль спадковості у людському розвитку. Проблема успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних і моральних якостей. Рушійні сили розвитку. Вплив середовища на розвиток особистості. Фактори, зумовлюючі протікання та результати розвитку. Роль виховання у розвитку особистості. Особливості розвитку і виховання особистості учня в умовах воєнного стану.

Змістовий модуль 2. Теорія і методика виховання

Тема 4. Виховання як складова сучасного освітнього процесу

Виховання як педагогічне явище. Сутність процесу виховання. Система національного виховання. Українські традиції виховання. Виховний ідеал. Специфіка виховання в умовах інформаційного суспільства.

Сучасні концепції виховання. Закони, закономірності, принципи і підходи до виховання. Зміст виховання як суспільна проблема.

Самовиховання як вища форма розвитку особистості: сутність, характеристика основного змісту.

Тема 5. Особливості виховного процесу

Поняття про виховний процес. Загальна характеристика структурних елементів виховного процесу: мета, завдання, закономірності, принципи, форми, методи, засоби, результати виховання та їх коригування. Сучасні підходи до організації виховного процесу. Особливості взаємодії суб'єктів виховного процесу. Класифікація форм виховання. Сутність, загальна

характеристика методів виховання. Класифікація методів виховання. Виховний потенціал заохочення і покарання. Діагностика ефективності виховного процесу.

Види виховної діяльності (урочна, позаурочна, позашкільна, дозвільна, суспільно-корисна) та особливості їх організації.

Тема 6. Система позакласної роботи та організації дозвілля

Позакласна робота як неформальна освіта. Принципи і основні напрямки організації позакласної роботи. Форми і методи позакласної роботи. Національно-патріотичне виховання в реаліях сьогодення. Методика організації та проведення виховних позаурочних заходів.

Мережа та типи дитячих таборів відпочинку. Зміст, форми і методи організації роботи тематичних дитячих таборів відпочинку.

Змістовий модуль 3. Дидактика та методичні аспекти викладання

Тема 7. Дидактика як наука про навчання і освіту

Предмет і завдання дидактики. Основні дидактичні системи. Дидактика як методологічна основа методики викладання. Актуальні проблеми сучасної дидактики та методики викладання.

Освіта як багатоаспектне поняття. Світові тенденції розвитку освіти. Основні тенденції сучасної національної освіти. Стратегія розвитку освіти в Україні. Регіональна освітня політика. Система освіти. Види освіти (формальна, неформальна, інформальна). Завдання розбудови сучасної організаційної системи освіти. Основні напрямки реформування освіти. Принципи організації освіти в Україні. Органи державного управління освітою. Органи громадського самоврядування в системі освіти. Структура системи освіти (дошкільне виховання, загальна середня освіта, професійна освіта, вища освіта, ін.).

Система і структура освіти європейських країн та країн світу.

Тема 8. Система загальної середньої освіти

Сучасні тенденції розвитку загальної середньої освіти. Структура сучасного закладу загальної середньої освіти. Старша школа як профільна середня освіта.

Концептуальні основи Нової української школи. Освітній процес. Освітнє середовище. Освітній простір. Забезпечення якості повної загальної середньої освіти. Права й обов'язки учасників освітнього процесу.

Тема 9. Зміст освіти

Структура змісту загальної середньої освіти. Державні стандарти освіти. Освітні програми.

Законодавчі та нормативні документи про організацію освіти в Україні (Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту», Закон України «Про дошкільну освіту», Закон України «Про позашкільну освіту», Концепція «Нова українська школа», Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності та ін.).

Тема 10. Навчальний процес

Сутність навчання, його методологічна основа. Принципи навчання. Функції навчання (освітня, виховна, розвивальна). Система навчання. Навчальний процес, його особливості в контексті сучасних освітніх змін. Закономірності та принципи навчання. Структура навчального процесу: цільовий, мотиваційний, змістово-операційний, контроль-регулюючий, оціночно-результативний компоненти. Методи навчання та їх класифікація.

Традиційні та інноваційні методи, інструменти та технології викладання. Методи мотивування і активізації пізнавальної діяльності на уроці. Критерії вибору методів навчання та форм організації навчальної діяльності. Педагогічний контроль. Особливості викладання освітніх курсів. Організаційно-методичне забезпечення навчального процесу.

Тема 11. Організаційні форми навчання

Загальна характеристика організаційних форм навчання (фронтальні, групові (кооперативно-групові, диференційовано-групові), індивідуальні, класно-урочні, позакласні, позаурочні, самостійні та ін.).

Сучасний урок. Вимоги до сучасного уроку. Класифікація уроків. Типологія і структура уроку. Нетрадиційні та нестандартні уроки. Педагогічний дизайн уроку. Архітектоніка особистісно орієнтованого уроку. Методика проведення уроку. Методика розробки сучасного навчально-методичного супроводу уроку.

Характеристика основних форм позаурочної навчальної діяльності та методика їх проведення: практикум, факультативні заняття, екскурсії, предметні гуртки.

Тема 12. Педагогічні технології

Поняття педагогічної технології (як науки, як система способів, принципів і регуляторів навчання і виховання, як реальний процес навчання і виховання). Ознаки та структура педагогічної технології. Характеристика педагогічних технологій. ІКТ_технології в освіті. Класифікація педагогічних технологій. Методика застосування педагогічних технологій.

Сучасні технології навчання. Сутність, зміст та особливості реалізації технологій моделювання, проектної технології навчання, веб-квест технології, технології проблемного навчання, інтерактивних технологій навчання, технологій ситуативного навчання. Критерії ефективності результатів педагогічної технології.

Змістовий модуль 4. Педагогічний процес

Тема 13. Педагогічний процес як система і цілісне явище

Сутність педагогічного процесу. Педагогічний процес як система. Цілісність педагогічного процесу. Взаємозв'язок виховання, навчання, розвитку, освіти з умовами, формами, методами їх здійснення. Закономірності та рушійні сили педагогічного процесу. Структурні компоненти педагогічного процесу: цільовий, змістовий, операційно-діяльнісний, результативний. Етапи педагогічного процесу: підготовчий (цілепокладання, діагностика умов, прогнозування досягнень, проектування та планування розвитку процесу); основний (педагогічна взаємодія,

використання методів, засобів та форм, стимулювання, регулювання та коригування діяльності); заключний (аналіз і самоаналіз діяльності, виявлення помилок і їх усунення, оцінювання діяльності). Управління педагогічним процесом.

Тема 14. Педагогічна взаємодія як основа сучасного педагогічного процесу

Поняття про педагогічну взаємодію. Характеристика педагогічної взаємодії. Види взаємодії в освітньому процесі (розвиваюча, творча, інтерактивна, суб'єкт-суб'єктна, партнерська). Форми педагогічної взаємодії (спілкування, спільна діяльність). Поняття про педагогічне спілкування, його структуру та функції. Засоби спілкування. Невербальне і вербальне спілкування. Сутність спільної діяльності. Види спільної діяльності. Особливості організації спільної діяльності в освітньому процесі. Сучасні підходи до організації педагогічної взаємодії.

Тема 15. Педагогічна діяльність у просторі освіти

Сутність педагогічної діяльності. Педагогічна діяльність як системоутворююча складова педагогічного процесу. Педагог як суб'єкт освіти та педагогічної діяльності. Принципи академічної свободи педагога. Учитель, його роль і значення в освітньому процесі. Сучасний учитель, його діяльність і професійне зростання. Функції учителя. Методичний та науково-методичний супровід педагогічної діяльності. Підвищення кваліфікації педагогів. Сертифікація учителів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с/п	с.р.		л	с/п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Науково-методологічні основи сучасної педагогіки								
Тема 1. Предмет та основні категорії педагогіки					8	1		7
Тема 2. Актуальні проблеми сучасної педагогіки і освіти					12	1	2	9
Тема 3. Розвиток і виховання особистості					10	2		8
Разом за змістовим модулем 1					30	4	2	24
Змістовий модуль 2. Теорія і методика виховання								
Тема 4. Виховання як складова сучасного освітнього процесу					10	1		9
Тема 5. Особливості виховного процесу					12		2	10
Тема 6. Система позакласної роботи та організації дозвілля					12	1		11
Разом за змістовим модулем 2					34	2	2	30
Змістовий модуль 3. Дидактика та методичні аспекти викладання								
Тема 7. Дидактика як наука про навчання і освіту					8	1		7
Тема 8. Система загальної середньої освіти					6			6
Тема 9. Зміст освіти					6			6
Тема 10. Навчальний процес					10	1		9
Тема 11. Організаційні форми навчання					14	1	2	11
Тема 12. Педагогічні технології					12	1	2	9
Разом за змістовим модулем 4					56	4	4	48
Змістовий модуль 4. Педагогічний процес								
Тема 13. Педагогічний процес як система і цілісне явище					8			8
Тема 14. Педагогічна взаємодія як основа сучасного педагогічного процесу					10	2		8
Тема 15. Педагогічна діяльність у просторі освіти					12		2	10
Разом за змістовим модулем 5					30	2	2	26

Усього годин					150	12	10	128
--------------	--	--	--	--	-----	----	----	-----

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Актуальні проблеми сучасної педагогіки і освіти	2
2.	Тема 5. Особливості виховного процесу	2
3.	Тема 11. Організаційні форми навчання	2
4.	Тема 12. Педагогічні технології	2
5.	Тема 15. Педагогічна діяльність у просторі освіти	2
	Усього	10

5. Теми практичних/семінарських занять

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
	За кожною темою здобувач вищої освіти: складає тематичний словник або конспект самостійно опрацьованих тем згідно з правилами цитування; - виконання запропонованого обов'язкового завдання (завдання помічені * виконання завдання передбачає вільний вибір здобувача, ** групові завдання, *** завдання не є обов'язковими виконуються за власним бажанням здобувача вищої освіти).	
1.	<i>Тема 1. Предмет та основні категорії педагогіки.</i> - Запишіть визначення (згідно з правилами цитування) та проаналізуйте у різних джерелах тлумачення основних понять педагогіки, а саме: «виховання», «освіта», «навчання», «розвиток». - ***Обґрунтуйте завдання педагогіки на сучасному етапі.	7
2	<i>Тема 2. Актуальні проблеми сучасної педагогіки і освіти</i> - Визначте основні проблеми організації і управління сучасним освітнім процесом. - *Оберіть з запропонованих у темі актуальну проблему, проаналізуйте її сучасний стан з різних джерел та підготуйте письмово доповідь з пропозиціями її розв'язання (до 3 стор.)	9
3	<i>Тема 3. Розвиток і виховання особистості</i> - Запишіть визначення ключових понять теми (згідно з правилами цитування) та проаналізуйте у різних джерелах тлумачення основних понять теми.	8

	- ***Спроектуйте індивідуальну освітню траєкторію учня.	
4	<p><i>Тема 4. Виховання як складова сучасного освітнього процесу</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - **Розкрийте пріоритетні напрями змісту виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства згідно з нормативними документами. - ***Проаналізуйте висловлювання з джерел народної педагогіки, праць класиків зарубіжної та української педагогіки, які висвітлюють мету виховання. 	9
5	<p><i>Тема 5. Особливості виховного процесу</i></p> <p>Оберіть одне завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - *Розробіть схему взаємозв'язку між метою, завданнями, змістом, методами, формами, засобами та результатом виховання. - *Схарактеризуйте основні методи, які використовуються у позакласній та позашкільній виховній роботі. 	10
6	<p><i>Тема 6. Система позакласної роботи та організації дозвілля</i></p> <p>Оберіть одне завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Змодельуйте освітнє середовище закладу позашкільної освіти (тип закладу позашкільної освіти за вибором здобувача) *Спроектуйте роботу дитячого літнього табору відпочинку 	11
7	<p><i>Тема 7. Дидактика як наука про навчання і освіту</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - *Підготуйте презентацію системи і структури освіти країни Європи чи світу (за вибором). - ***Складіть схему структури освіти в Україні. 	7
8	<p><i>Тема 8. Система загальної середньої освіти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготуйте письмово доповідь «Чи сприяє профільне навчання в школі всебічному та гармонійному розвитку учня?» (до 2 стор.). - ***Змодельуйте обраного вами виду освітнє середовище профільного закладу загальної середньої освіти. 	6
9.	<p><i>Тема 9. Зміст освіти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Обґрунтуйте вимоги (принципи), яким має відповідати зміст сучасної освіти. 	6
10.	<p><i>Тема 10. Навчальний процес</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Запишіть визначення та проаналізуйте у різних джерелах тлумачення основних понять теми: «навчання», «процес навчання», «навчальний процес». Виокремте їх суттєві ознаки в різних авторів та запишіть у таблицю. - *Проаналізуйте стан сучасної зарубіжної школи, обґрунтувати та узагальнити сутність процесу навчання у закладах освіти (на прикладах конкретних країн за 	9

	вибором).	
11	<p><i>Тема 11. Організаційні форми навчання</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Проаналізуйте різні підходи до визначення структури уроку. - *Спроектуйте сучасний урок за обраною вами темою. - ***Розробить навчально-методичний супровід уроку. 	11
12	<p><i>Тема 12. Педагогічні технології</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Наведіть приклади авторських педагогічних технологій. - *Змодельуйте колективну творчу справу певного спрямування (за вибором). 	9
13	<p><i>Тема 11. Педагогічний процес як система і цілісне явище</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Доведіть, що педагогічний процес є системою. - **Скласти перелік рекомендованої фахової літератури та науково-педагогічних джерел за темою. 	8
14	<p><i>Тема 12. Педагогічна взаємодія як основа сучасного педагогічного процесу</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Запишіть визначення та проаналізуйте у різних джерелах тлумачення понять «взаємодія», «педагогічна взаємодія». - ***Змодельуйте систему педагогічної взаємодії всіх учасників освітнього процесу. - **Визначте етичні вимоги до педагога з організації ефективної педагогічної взаємодії. 	8
15	<p><i>Тема 14. Педагогічна діяльність у просторі освіти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - *Обґрунтуйте актуальність методичного та науково-методичного супроводу педагогічної діяльності. Підготуйте огляд матеріалів передового досвіду області (свого району, своєї спеціальності). - ***Доведіть, що підвищення кваліфікації педагогів реалізується на основі принципу академічної свободи (Положення про порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Постанова КМУ № 800 від 21.08.2019). 	10
	Усього	128

7. Методи навчання

лекції: розповідь, пояснення, ілюстрація, візуалізація, дослідження, бесіда, демонстрація, класифікація, дискусія.

семінарські заняття: дискусія, кейс-стаді, аналіз, систематизація, порівняння, мозковий штурм, метод проєктів, робота в малих групах, ділові ігри, презентація;

самостійна робота: узагальнення, аналогія, аналіз, синтез, інтегрування, проєктування, моделювання.

8. Методи контролю

Поточний контроль: оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях (самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань. Використовуються методи контролю: опитування, тестування, аргументований виступ, взаємоконтроль (взаємооцінювання), захист індивідуальних та групових завдань, презентація.

Підсумковий контроль: іспит.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Визначте поняття «педагогіка», розкрийте її сутність.
2. Проаналізуйте предмет і завдання сучасної педагогіки.
3. Проаналізуйте основні категорії сучасної педагогіки.
4. У чому сутність педагогіки як науки і мистецтва?
5. Доведіть необхідність зв'язку педагогіки з іншими науками про людину для модернізації освіти і в чому полягають ці зв'язки?
6. Визначте актуальні проблеми освіти в Україні та шляхи їх вирішення.
7. Схарактеризуйте ознаки та структура педагогічної технології.
8. Визначте і схарактеризуйте завдання педагогіки на сучасному етапі.
9. Визначте і проаналізуйте закономірності та принципи навчання.
10. Схарактеризуйте принципи організації освіти в Україні.
11. Проаналізуйте виховання як педагогічне явище.
12. Компетентнісний підхід як основа сучасного освітнього процесу.
13. Принципи академічної свободи педагога.
14. Доведіть, що педагогічна взаємодія є основою сучасного освітнього процесу.
15. Проаналізуйте функції навчання.
16. Схарактеризуйте освітній процес, його особливості в контексті сучасних освітніх змін.
17. Розкрийте особливості освітнього простору закладу освіти.
18. Визначте вимоги щодо моделювання освітнього простору.
19. Розкрийте особливості освітнього середовища закладу освіти.
20. Проаналізуйте види освітнього середовища.
21. Схарактеризуйте сучасні тенденції розвитку загальної середньої освіти.
22. Проаналізуйте структуру загальної середньої освіти.
23. Визначте старшу школу як профільний заклад загальної середньої освіти.
24. Розкрийте особливості підвищення кваліфікації педагогів.
25. Порівняйте традиційну та інноваційну педагогіку.
26. Проаналізуйте сучасні підходи до організації виховного процесу.
27. Проаналізуйте проблему розвитку і виховання особистості в сучасній педагогіці.

28. Проаналізуйте види сучасної освіти.
29. Розкрийте виховний потенціал заохочення і покарання.
30. Охарактеризуйте специфічні особливості сучасного процесу виховання, використовуючи приклади з досвіду роботи закладу освіти (власного досвіду).
31. Проаналізуйте структуру педагогічного процесу.
32. Визначте шляхи реалізації принципу гуманізації освітнього процесу.
33. Проаналізуйте сучасну систему педагогічних наук.
34. Схарактеризуйте сучасні технології навчання.
35. Розкрийте зміст основних принципів виховання та продемонструйте їх взаємозв'язок. Наведіть 2-3 приклади.
36. Порівняйте тенденції у розвитку європейського та вітчизняного шкільництва та педагогічної думки
37. Розкрийте сутність національного виховання.
38. Перелічіть основні вимоги до сучасного вчителя.
39. Змодельуйте педагогічну ситуацію, в якій доцільно використати метод власного прикладу.
40. Доведіть необхідність запровадження методичного та науково-методичного супроводу педагогічної діяльності
41. Наведіть приклади спільної діяльності вчителя і учня.
42. Обґрунтуйте фактори впливають на розвиток особистості учня.
43. Визначте і обґрунтуйте шляхи набуття і удосконалення педагогом професійної компетентності.
44. Розкрийте зміст освіти в сучасній школі, тенденції його вдосконалення.
45. Змодельуйте сучасного випускника закладу загальної середньої школи.
46. Обґрунтуйте необхідність використання всієї системи загальних методів виховання в освітньому процесі.
47. Запропонуйте форми організації самостійної роботи учням 10-го класу.
48. Поясніть, як співвідносяться поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність».
49. Доведіть необхідність постійного професійного зростання педагога.
50. Складіть орієнтовну програму вивчення особистості учня.
51. Обґрунтуйте сучасні підходи до організації педагогічної взаємодії.
52. Порівняйте систему освіти в Україні і однією з європейських країн.
53. Поясніть взаємозв'язок виховання, і розвитку особистості.
54. Розкрийте сутність принципу академічної доброчесності та його реалізації в освітньому процесі.
55. Проаналізуйте нормативно-правову базу про організацію сучасної освіти.
56. Розробити творчі завдання, що сприяли б розвитку особистості учня.
57. Розкрийте можливості методів педагогічних досліджень і покажіть їх переваги й недоліки.
58. Назвати основні вимоги, які ставить суспільство до вчителя.
59. Схарактеризуйте напрями розвитку сучасної педагогіки як науки.
60. Проаналізуйте стан інтеграції педагогічної науки і практики.

61. Визначте суть і напрями модернізації сучасної освіти.
62. Визначте шляхи розв'язання проблема гуманізації, демократизації, варіативності, неперервності, доступності сучасної освіти та шляхи її розв'язання.
63. У чому сутність підготовки нового покоління вчителів.
64. Проаналізуйте компетентнісний підхід як основу сучасного освітнього процесу.
65. Розкрийте концептуальні основи Нової української школи.
66. Схарактеризуйте вимоги щодо забезпечення якості повної загальної середньої освіти.
67. Проаналізуйте структуру змісту загальної середньої освіти.
68. Проаналізуйте зміст освіти в сучасній школі, тенденції його вдосконалення.
69. Проаналізуйте регіональну освітню політику.
70. Визначте особливості діагностики виховного процесу.
71. Розкрийте сутність позаурочної виховної діяльності.
72. Розкрийте сутність позашкільної виховної діяльності.
73. Проаналізуйте основні напрями виховної роботи в сучасному закладі загальної середньої освіти.
74. Визначте роль і місце класного керівника в системі виховної діяльності закладу загальної середньої освіти.
75. Схарактеризуйте основні функції та напрями діяльності класного керівника.
76. Проаналізуйте систему виховної роботи класного керівника.
77. Проаналізуйте сучасні моделі виховної системи класу.
78. Схарактеризуйте етапи формування учнівського колективу.
79. Визначте форми взаємодії класного керівника з батьками.
80. Розкрийте сутність навчання, його методологічну основу.
81. Проаналізуйте функції навчання.
82. Визначте особливості навчального процесу в контексті сучасних освітніх змін.
83. Проаналізуйте моделі навчання.
84. Визначте і схарактеризуйте закономірності та принципи навчання.
85. Проаналізуйте структуру навчального процесу.
86. Надайте загальну характеристику організаційних форм навчання.
87. Проаналізуйте методи навчання та їх класифікацію.
88. Розкрийте особливості інтерактивних методів навчання.
89. Наведіть приклади українських традицій виховання.
90. Розкрийте сутність виховного ідеалу сучасної національної освіти.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

10.1 Критерії оцінювання за всіма видами робіт

Бали		Критерії оцінювання навчальних досягнень	
За націо	Шкала ЄКТС	Теоретична підготовка	Практична підготовка

нально ю шкало ю			Здобувач вищої освіти	
	1...5	1...100	F...A	
відмінно	90 ... 100	A	Здобувач вищої освіти має ґрунтовні знання з питань сучасної педагогіки і освіти; вільно володіє термінологією педагогічної науки; розуміє і розкриває зміст теоретичних питань: сутність педагогічних понять, педагогічних явищ і процесів, педагогічних закономірностей та принципів, методів навчання і виховання; вільно, повно, логічно і аргументовано викладає навчальний матеріал.	Здобувач вищої освіти активно приймає участь у дискусіях; вміє обґрунтувати і довести власну точку зору з питань, що розглядаються у межах дисципліни; творчо, гнучко і доречно використовує здобуті знання при виконання практичних завдань, використовуючи обов'язкові і додаткові літературні джерела; творчо виконує індивідуальні і групові завдання; демонструє уміння з проєктування і моделювання освітнього процесу, освітнього простору, освітнього середовища.
добре	75 ... 89	C ... B	Здобувач вищої освіти має достатні знання навчального матеріалу з питань сучасної педагогіки і загальної середньої освіти, що передбачені програмою, але допускає не суттєві помилки; добре засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; усні відповіді логічні, але не повні чи не завжди аргументовані; демонструє здатність до самостійного використання та поповнення надбаних	Завдання самостійної роботи виконані, але без творчого підходу, висновки потребують подальшого осмислення та відповідності до подальшої практичної роботи; здобувач освіти демонструє впевненість у власних висновках, але вони потребують уточнення; приймає участь у дискусіях і інтерактивних вправах.

			знань у процесі подальшої роботи.	
задо віль но	60 ... 74	E ... D	Здобувач вищої освіти володіє частково навчальним матеріалом дисципліни; демонструє тільки репродуктивні знання; не повно чи не логічно, поверхово розкриває зміст теоретичних питань сучасної педагогіки і загальної середньої освіти; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допускає помилки у відповідях на запитання, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал.	Завдання виконує за зразком, стандартно, допускає певні неточності, суттєві помилки; демонструє невпевненість у власних висновках, але здатний самостійно виправляти допущені помилки; не завжди доцільно використовує знання при виконанні практичних завдань з проєктування і моделювання освітнього процесу, освітнього простору, освітнього середовища.
неза до віль но	35 ... 59	FX	Здобувач вищої освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу курсу; не володіє теоретичними знаннями з сучасної педагогіки і загальної середньої освіти; відповіді переважно не логічні, фрагментальні, не точні.	Допускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
неза до віль но	0 ... 34	F	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом.	Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

10.2. Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Семінарське заняття	5	Здобувач вищої освіти активно бере участь у занятті. Правильно з творчим підходом виконує завдання, висловлює обґрунтовані міркування, наводить доцільні приклади.

	4-3	Здобувач вищої освіти не виявляє активність на занятті чи виявляє епізодично, відповіді надає правильні, але шаблоні. Має певні труднощі щодо обґрунтування власної думки.
	2-1	Здобувач освіти лише спостерігає за заняттям, не може самостійно виконати завдання.
Письмові доповіді, завдання	3	Тема розкрита повно, логічно, обґрунтовано. Завдання виконано творчо і оригінально. Дотримані вимоги до письмових завдань і правил цитувань.
	2	Завдання виконане стандартними фразами, але дотримані вимоги до письмових завдань і правил цитувань.
	1	Завдання виконано частково, формально, є суттєві помилки.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Проектування / моделювання	4	Завдання виконано оригінально, з творчим підходом, з дотриманням всіх етапів проектування/моделювання та методичних рекомендацій. Розроблено презентацію, яка розкриває тему і суть завдання.
	3-2	Завдання виконано стандартно, але з дотриманням всіх етапів проектування/моделювання та методичних рекомендацій. Презентація не виразна, повністю дублює текст завдання.
	1	Завдання виконано з суттєвими помилками, з порушенням етапів проектування/моделювання та без дотримання методичних рекомендацій. Презентація відсутня.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Творчі/пошуково-дослідницькі завдання	3	Виконане завдання відповідає предмету навчальної дисципліни, характеризується самостійністю, оригінальністю, демонструє інноваційне мислення здобувача вищої освіти, відповідає сучасним вимогам до управлінській освітянській практиці,
	2	Завдання відповідає предмету навчальної дисципліни, але не характеризується оригінальністю, має переважно описовий

		характер.
	1	Завдання виконано поверхово, не розкриває ключову практичну проблему.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням принципів академічної доброчесності.
Тематичний словник/конспект	3	Наявність всіх тем навчальної дисципліни, дотримані вимоги до правил цитувань і оформлення літературних джерел.
	2	Відсутність всіх тем навчальної дисципліни, дотримані вимоги до правил цитувань і оформлення літературних джерел.
	1	Відсутність всіх тем навчальної дисципліни, помилки у правилах цитування і оформлення літературних джерел.
	0	Відсутність тематичного словника/конспекту або порушенні принципи академічної доброчесності.

10.3. Критерії оцінювання підсумкового контролю (іспит)

Бали	Критерії
16-20	Здобувач вищої освіти надає повні, обґрунтовані, логічні відповіді з наведеними прикладами практичного застосування. Висловлює аргументовані власні думки, виявляє творчий підхід до виконання завдань.
11-15	Здобувач вищої освіти надає цілком правильні відповіді, але допускає незначні неточності у власних висновках. Невпевнений у правильності наведених прикладів практичного використання.
6-10	Здобувач вищої освіти надає формальні, не логічні відповіді, має труднощі щодо наведення власних висновків та наведених прикладів практичного застосування.
1-5	Відповіді не повні з суттєвими помилками, відсутні приклади практичного використання..

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та/або періодичний контроль																			Підсумковий контроль	Загальна підсум
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3						Змістовий модуль 4							
T1	T2		T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		T11	T12		T13	T14	T15		20	100
ср	с	с	с	ср	ср	ср	ср	ср	с	с	с	с	с	с	ср	ср	с	с		
3	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	3		

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичні посібники.
2. Презентації до лекцій.
3. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи та семінарських занять з дисципліни.

13. Рекомендована література

Основна

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки: підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. 352 с.
2. Анєнкова І.П., Байдан М.А. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2018. 567с.
3. Зайченко І. В. Педагогіка: посібник. 3-тє видання перероблене і доповнене. К.: Видавництво Ліра-К. 2016. 608 с.
4. Козловський Ю.М., Ортинський В.П., Дольнікова Л.В. Педагогіка. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.
5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / За заг. ред. Грищенко М. К., 2016. 38 с.
6. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 228 с.

Додаткова

1. Бех І. Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том 2. Чернівці.: Букрек, 2015. 640 с.
2. Бех І. Д. Методико-діагностичний мінімум педагога. Шкільний Світ. 2010. № 33. С. 37-63.
3. Бех І.Д., Чорна К. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. *Гірська школа Українських Карпат*. 2015. № 12-13. С. 26-37.

4. Бойко А. М. Суб'єкт-суб'єктні відносини у педагогічному процесі загальноосвітньої і вищої школи. Педагогічні науки. 2012. № 54. С. 5-14.
5. Виховні системи навчальних закладів: теорія та практика. Укладач О. Є. Гречаник. Х.: Вид. група «Основа», 2014. 224 с.
6. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава: Полтавський вісник, 1994. 191с.
7. Вишневецький О. Український виховний ідеал і національний характер. (витоки, деформації і сучасні виклики) Дрогобич : Видавець Святослав Сурма, 2010. 160 с.
8. Демченко Д. М., Савельєва Н. В., Фурсенко Л. І. Педагогічний Олімп Одещини. Одеса: Одеський інститут удосконалення вчителів, 2008. 336 с.
9. Енциклопедія освіти / Нац. Акад. пед. наук України, гол. ред. В.Г.Кремень. 2-ге вид., допв. Та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
10. Задорожна Л.К., Ягоднікова В.В. Виклики та стратегічні завдання освіти і педагогічної науки в сучасних реаліях. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 20 травня 2022 р. Одеса: вид. Букаєв В.В., 2022. С.18-21.
11. Зарицька В.В., Шульженко Д.І., Козарик О.С. та ін. Розвиток особистості у сучасному освітньому просторі: монографія. "ОЛДІ+". 2020. 208с.
12. Кучерявий О. Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: навчальний посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. 440 с.
13. Мухіна С.А., Соловійова А.А. Нетрадиційні педагогічні технології у навчанні. Київ: Академія, 2012. 123 с
14. Неперервна педагогічна освіта ХХІ століття : зб. матеріалів XV Міжнар. педагогічно-мистец. читань пам'яті професора О. П. Рудницької м. Київ, 6-7 груд. 2017 р. Вип. 1 (13) / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: Ничкало Н. Г. та ін.; наук. ред.: Г. І. Сотська, М. П. Вовк]. Київ: Талком, 2018. 243 с
15. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf>
16. Нова українська школа: Порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
17. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум з педагогіки: навч. посібник. Харків: ТО Ексклюзив, 2017. 243с.
18. Професійна компетентність сучасного педагога: методологія, теорія, методика, практика: кол.монографія. за заг. ред. В.В.Ягоднікової. Одеса: вид. Букаєв В.В., 2019. 286 с.
19. Сикорський П. Нова педагогіка: підручник. Львів. Вид-во Львів. політехніки, 2021. 540 с.
20. Фурсенко Л.І. Організатори освіти Одещини: енциклопедичний словник. Одеса: Астропринт, 2019. 866 с.
21. Ягоднікова В.В. Інтерактивні форми і методи навчання і виховання учнів. Навч. видання. Інтерактивні вправи та ігри. Харків: видавнича група

«Основа», 2010. С.85-144.

22. Ягоднікова В.В., Чешенко О.І. Діагностика сучасного виховного процесу. Навч.-метод. посіб. Одеса: Вид. Букаєв В.В., 2017. 290 с.

23. Ягоднікова В.В., Чешенко О.І. Інноваційні стратегії нової школи в Одеському регіоні. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2018. № 1, С.23-27.

24. Ягоднікова В.В. Виховання у сучасній парадигмі освіти. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 21 травня 2019 р. Одеса: вид. Букаєв В.В., 2019. С.6-10.

25. Ягоднікова В.В. Аксізорієнтоване освітнє середовище закладу загальної середньої освіти: теоретичний аспект. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції 14 травня 2021 р. Одеса: вид. Букаєв В.В., 2021. С.81-85.

26. Ягоднікова В. Гриньова М. Роль неформальної освіти у вихованні лідерських якостей підлітків. *Інноватика у вихованні: зб.наук.пр.Вип.13. Том 2/* упоряд. О.Б.Петренко; ред.кол.: О.Б.Петренко, Н.Б. Грицай, Т.С. Ціпак та ін. - Рівне: РДГУ, 2021. с. 73-82.

27. Ягоднікова В.В., Красюк Л.В., Ковтун Н.І. Професійні та етичні вимоги до керівників закладів освіти в умовах Нової української школи. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. № 7(7) 2022. С. 261-269.

28. Ягоднікова В.В., Солнцева О.А., Чинники розбудови інклюзивного освітнього середовища. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 3(9). С. 630-644.

29. Ягоднікова В.В., Колесова О.А. Використання ІКТ-технологій в інформаційно-освітньому середовищі в умовах дистанційної освіти. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 10(24). С.753-763.

14. Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
2. Веб-сторінка Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua
3. Веб-сторінка Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації. URL: <https://osvita.odessa.gov.ua/>
4. Інноватика в сучасній освіті. URL: <http://innovosvita.com.ua/index.php/uk>
5. Українська педагогіка. URL: <http://www.ukped.com>
6. Освіта.UA. URL: <http://www.osvita.ua>
7. Веб-сторінка Національної бібліотеки ім. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
8. Веб-сторінка Одеської національної наукової бібліотеки. URL: <http://www.odnb.odessa.ua/>
9. Веб-сторінка Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.С. Грушевського. URL: <https://www.biblioteka.od.ua/>
10. Веб-сторінка відділу інформаційно-ресурсного забезпечення КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» URL: <https://vnmzpv.odessaedu.net/>

11. Науково-педагогічна бібліотека КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» URL: <https://bibloano.oano.od.ua/>
12. Школа у цифровому світі. URL: <https://itschool.oano.od.ua/uk/site/index.html>